

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗА ФАКТОМ ПОРУШЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРАЦІВНИКАМИ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

THE PROCEDURE FOR CONDUCTING AN OFFICIAL INVESTIGATION INTO THE FACT OF VIOLATION OF OFFICIAL DISCIPLINE BY EMPLOYEES OF THE STATE BUREAU OF INVESTIGATION

Максимович А.М., аспірант
наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції
Національної академії внутрішніх справ

У статті проаналізовано порядок проведення службового розслідування за фактом порушення службової дисципліни працівниками Державного бюро розслідувань. Встановлено, що проведення службового розслідування є однією зі стадій притягнення працівників Державного бюро розслідувань до дисциплінарної відповідальності. Охарактеризовано процедурні особливості, визначено поняття «службове розслідування». З'ясовано підстави для проведення службового розслідування та мету такого проведення. З урахуванням нормативних положень, визначено, що порядок службового розслідування стосовно працівників Державного бюро розслідувань охоплює певні етапи: встановлення підстав для проведення (покладається на Управління внутрішнього контролю Державного бюро розслідувань); прийняття рішення про проведення (покладається на Директора Державного бюро розслідувань, оформлюється наказом); відсторонення особи, щодо якої проводиться службове розслідування від виконання посадових чи службових обов'язків (за потреби); безпосередньо проведення службового розслідування (всебічне дослідження предмету розслідування); оформлення результатів службового розслідування і передавання їх до Дисциплінарної комісії Державного бюро розслідувань. Охарактеризовано сутність кожного з етапів. З'ясовано, що проведення службового розслідування стосовно працівників Державного бюро розслідувань визначено серед обов'язків підрозділу внутрішнього контролю Державного бюро розслідувань. У разі встановлення Управлінням внутрішнього контролю Державного бюро розслідувань підстав, за наявності яких може бути проведено службове розслідування, відповідна доповідна (або рапорт) скеровуються Директору Державного бюро розслідувань для прийняття рішення. Рішення про проведення службового розслідування оформлюється наказом Державного бюро розслідувань.

Ключові слова: дисципліна, службова дисципліна, дисциплінарна відповідальність, державний службовець, працівник Державного бюро розслідувань, дисциплінарний проступок, дисциплінарне стягнення, адміністративно-правове регулювання, службове розслідування.

The article analyzes the procedure for conducting an official investigation into the fact of violation of official discipline by employees of the State Bureau of Investigation. It has been established that conducting an official investigation is one of the stages of bringing the employees of the State Bureau of Investigation to disciplinary responsibility. Procedural features are characterized, the concept of «official investigation» is defined. The grounds for conducting an official investigation and the purpose of such an investigation have been clarified. Taking into account the normative provisions, it is determined that the procedure of official investigation of State Bureau of Investigation employees covers certain stages: establishment of grounds for conducting (entrusted to the Internal Control Department of the State Bureau of Investigation); decision-making on the conduct (entrusted to the Director of the State Bureau of Investigation, issued by order); removal of a person under official investigation from the performance of official or official duties (if necessary); direct conduct of an official investigation (comprehensive investigation of the subject of the investigation); registration of the results of the official investigation and their transfer to the Disciplinary Commission of the State Bureau of Investigation. The essence of each of the stages is described. It was found that conducting an official investigation into the staff of the State Bureau of Investigation was identified as one of the responsibilities of the internal control unit of the State Bureau of Investigation. If the Department of Internal Control of the State Bureau of Investigation establishes the grounds on which an official investigation may be conducted, the relevant report (or report) shall be sent to the Director of the State Bureau of Investigation for a decision. The decision to conduct an official investigation is made by order of the State Bureau of Investigation.

Key words: discipline, service discipline, disciplinary responsibility, civil servant, employee of the State Bureau of Investigation, disciplinary misconduct, disciplinary sanction, administrative and legal regulation, service investigation.

Проведення службового розслідування є однією зі стадій притягнення працівників Державного бюро розслідувань (далі – ДБР) до дисциплінарної відповідальності, адже дисциплінарне провадження характеризується ознакою стадійності, тому що охоплює декілька позицій (порушення дисциплінарної справи або ініціювання дисциплінарного провадження, службове розслідування, прийняття рішення про притягнення до відповідальності, оскарження рішення про притягнення до відповідальності, виконання рішення).

Особливості проведення службових розслідувань визначені Наказом ДБР «Про затвердження Інструкції про порядок проведення службових розслідувань стосовно працівників Державного бюро розслідувань» від 14.01.2020 р. № 9 [1], зі змінами, затвердженими Наказом ДБР від 10.11.2020 р. № 685 [2] (далі – Інструкція). Цей нормативно-правовий документ визначає особливості оформлення службових розслідувань, реалізації прийнятих за ними висновків, поширює свою дію на процедуру проведення службових розслідувань стосовно працівників ДБР та його територіальних управлінь, зокрема щодо:

- державних службовців,
- працівників, які працюють за трудовими договорами у ДБР.

В окремих випадках можуть застосовуватись інші нормативно-правові документи щодо проведення службового розслідування, зокрема:

- Порядок організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 р. № 939 (документ має гриф обмеження доступу) [3] – у випадках проведення службового розслідування за фактами порушення законодавства у сфері охорони державної таємниці;

- Типова інструкція про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 р. № 736 [4] – у випадках проведення службового розслідування за фактами втрати документів або розголошення відомостей, які містять службову інформацію.

Відповідно до енциклопедичної літератури, службове розслідування – це «діяльність в рамках дисциплінарного провадження відповідних посадових осіб щодо своєчасного, всебічного, повного і об'єктивного збору та дослідження матеріалів за фактом дисциплінарного проступку, співробітників (працівників), або невиконання ними функціональних обов'язків» [5]. Основним завданням службового розслідування є повне, всебічне та об'єктивне з'ясування обставин вчинення правопорушень чи настання події; виявлення причин і умов, що сприяли вчиненню порушення чи настання негативних наслідків події; притягнення до відповідальності винних за вчинене правопорушення та усунення негативних наслідків тощо. В узагальненому вигляді службовим розслідуванням слід вважати встановлення всіх обставин вчинення працівником ДБР дисциплінарного проступку. Тобто це комплекс заходів, визначених законодавством, які здійснюються в межах компетенції з метою повного, всебічного та об'єктивного дослідження обставин невиконання або неналежного виконання працівниками ДБР службових обов'язків, виявлення причин і умов, що сприяли їх вчиненню, а також розробки дієвих заходів рекомендацій, спрямованих на їх усунення.

Підставами для проведення службового розслідування є наявність даних про:

- 1) невиконання чи неналежне виконання обов'язків;
- 2) незаконне розголошення інформації з обмеженим доступом, що стала відома працівнику у зв'язку з виконанням ним своїх повноважень;
- 3) перевищення своїх повноважень, якщо таке перевищення не містить складу кримінального або адміністративного правопорушення;
- 4) публічне висловлювання, що є порушенням презумпції невинуватості;
- 5) негативні результати перевірки на добросовісність або моніторингу способу життя працівника;
- 6) порушення правил професійної етики;
- 7) використання повноважень в особистих (приватних) інтересах або неправомірних особистих інтересах інших осіб;
- 8) недодержання законодавства про державну службу;
- 9) порушення працівником ДБР вимог, заборон або обмежень, встановлених Законом України «Про Державне бюро розслідувань»;
- 10) подію, яка сталася за участі працівника ДБР та викликала негативний суспільний резонанс;
- 11) вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення або іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», за поданням спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції або приписом Національного агентства з питань запобігання корупції за рішенням Директора ДБР стосовно працівника центрального апарату ДБР та відповідно директора територіального управління ДБР стосовно працівника територіального управління;
- 12) виявлення порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави, захисту викривачів або іншого порушення цього Закону за приписом Національного агентства з питань запобігання корупції;
- 13) порушення встановленого законом порядку і строків подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави;
- 14) реєстрацію в Єдиному реєстрі досудових розслідувань відомостей про скоєне працівником ДБР кримінальне правопорушення;
- 15) загибель або травмування працівника ДБР, самогубства або спроби самогубства працівника ДБР;
- 16) скоєння дорожньо-транспортної пригоди на службовому автомобілі ДБР, внаслідок якої загинув (ли) чи

отримав (ли) тілесні ушкодження працівник ДБР або інші особи;

17) керування працівником Бюро службовим транспортним засобом у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння або відмову від проходження огляду з метою виявлення стану сп'яніння;

18) неправомірне застосування або використання працівником ДБР вогнепальної зброї, застосування спеціальних засобів або заходів фізичного впливу та інших засобів ураження, особливо коли це призвело до поранення, травмування або смерті;

19) утрату або викрадення табельної, нагородної, добровільно зданої або вилученої зброї або боєприпасів;

20) утрату або викрадення спеціальних засобів;

21) утрату або викрадення матеріалів досудового розслідування, справ оперативного обліку, речових доказів; а також тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження;

22) розголошення конфіденційної, таємної, службової або іншої інформації, яка містить таємницю, що охороняється законом, порушення режиму секретності;

23) утрату або викрадення у працівника ДБР документів, які посвідчують його належність до ДБР;

24) відмову від проходження щорічного психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа;

25) за інформацією інших правоохоронних органів;

26) отримання інформації про скоєння інших дій, які уповноважена на призначення службового розслідування особа вважатиме достатніми для його проведення, а щодо осіб рядового та начальницького складу ДБР також з підстав, визначених Дисциплінарним статутом Національної поліції України.

Службове розслідування може проводитися і в інших випадках з метою з'ясування причин та умов, що сприяли правопорушенню, та встановлення ступеня вини працівника ДБР. Тобто, можна вважати, що наведений перелік підстав проведення службового розслідування не є вичерпним.

Нормативно визначено мету проведення службового розслідування стосовно працівників ДБР. Так, службове розслідування проводиться з метою встановлення:

- неправомірних дій працівника ДБР, яким вчинено правопорушення;
- причинного зв'язку між правопорушенням, з приводу якого було призначено службове розслідування, та виконанням працівником ДБР своїх обов'язків;
- наявності або відсутності вини працівника ДБР;
- порушень нормативно-правових актів, інших актів законодавства, організаційно-розпорядчих документів тощо;
- причин та умов, що сприяли вчиненню правопорушення;
- виявлення факту заподіяння матеріальної шкоди – причин виникнення шкоди, її розміру та винних осіб [1].

Порядок проведення службового розслідування щодо працівників ДБР передбачає певний алгоритм дій, які нормативно закріплені. Перш за все, мова йде про призначення службового розслідування, для чого у наявності мають бути відповідні підстави.

Проведення службового розслідування стосовно працівників ДБР визначено серед обов'язків підрозділу внутрішнього контролю ДБР. У разі встановлення Управлінням внутрішнього контролю ДБР підстав, за наявності яких може бути проведено службове розслідування, відповідна доповідна (або рапорт) скеровується Директору ДБР для прийняття рішення. Рішення про проведення службового розслідування оформлюється наказом ДБР. Такий наказ обов'язково доводиться працівнику ДБР під його особистий підпис (або керівнику структурного підрозділу ДБР або його територіального управління). Якщо особа відмовляється підписувати наказ, про факт ознайом-

лення з його змістом складається акт, який підписується не менше ніж двома особами, однією з яких є працівник Управління внутрішнього контролю ДБР, якого уповноважено вести службове розслідування. Наказ ДБР про проведення службового розслідування має містити:

- підставу проведення службового розслідування;
- прізвище, ім'я, по батькові особи, щодо якої проводиться службове розслідування та її посаду (якщо на дату прийняття рішення така інформація невідома – зазначається структурний підрозділ центрального апарату ДБР або його територіальне управління, щодо працівників якого буде проведено службове розслідування);
- мету проведення службового розслідування;
- перелік осіб, які уповноважені на проведення службового розслідування, з числа працівників Управління внутрішнього контролю ДБР.

Стосовно строку проведення службового розслідування, то його початок визначається наказом про його призначення, а завершення – датою затвердження керівником Управління внутрішнього контролю ДБР висновку за результатами службового розслідування, підписаним особами, уповноваженими на його проведення. Якщо закінчення строку проведення службового розслідування припадає на вихідний або інший неробочий день, останнім днем строку є перший після нього робочий день.

Відсторонення особи, щодо якої проводиться службове розслідування від виконання посадових чи службових обов'язків за посадою на час проведення службового розслідування є дискреційним повноваженням Директора ДБР. Таке відсторонення здійснюється на підставі наказу Директора ДБР та не може тривати більше строку, передбаченого для проведення службового розслідування. Працівник ДБР має право ознайомитись із таким наказом та отримати його копію. Якщо рішення про відсторонення від виконання посадових чи службових обов'язків стосується особи, яка займає керівну посаду, то одночасно з прийняттям такого рішення Директором ДБР покладається тимчасове виконання обов'язків за цією посадою на іншу особу. У випадку, якщо стосовно працівника ДБР складено протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, він може бути відсторонений від виконання посадових чи службових обов'язків за посадою до закінчення розгляду справи судом. Якщо працівник ДБР перебуває у службовому відрядженні та щодо нього видано наказ про відсторонення від виконання посадових чи службових обов'язків за посадою, він підлягає негайному відкликанню зі службового відрядження. Під час відсторонення працівник ДБР зобов'язаний перебувати на робочому місці, визначеному Директором ДБР, відповідно до правил внутрішнього службового (трудоного) розпорядку та сприяти проведенню службового розслідування. В окремих випадках за рішенням Директора ДБР на період відсторонення особи від виконання посадових чи службових обов'язків за посадою у нього вилучаються службове посвідчення, табельна вогнепальна зброя та спеціальні засоби. Припиняється відсторонення в день видання Директором ДБР наказу про допуск до виконання службових обов'язків за займаною посадою. Копії наказів ДБР про усунення особи від виконання посадових чи службових обов'язків за посадою на період проведення службового розслідування та про поновлення виконання службових обов'язків долучаються до матеріалів службового розслідування. Слід зазначити, що відповідно до Наказу ДБР «Про внесення змін до Інструкції про порядок проведення службових розслідувань стосовно працівників Державного бюро розслідувань» від 16.02.2021 р. № 109 [6], за особою, яку відсторонено, на період її відсторонення зберігається посадовий оклад, доплата за спеціальне звання чи ранг державного службовця, доплата за вислугу років, доплата за роботу, яка передбачає доступ до державної таємниці. У разі припинення у встановленому

порядку доступу до державної таємниці у ДБР особі, яку відсторонено, доплата за роботу, яка передбачає доступ до державної таємниці, не виплачується. Варто зауважити, що у Інструкції одночасно застосовуються два поняття «відсторонення» та «усунення», при цьому не пояснюється їх зміст та співвідношення, що вимагає уніфікації термінології задля попередження неоднозначності застосування та можливих зловживань.

Наступний етап полягає у безпосередньому проведенні службового розслідування, яке покладається на Управління внутрішнього контролю ДБР. Керівник зазначеного Управління контролює хід службового розслідування. Службове розслідування проводиться за фактом вчинення правопорушення, двічі за одним і тим же фактом службове розслідування не проводиться. У разі необхідності до проведення службового розслідування можуть залучатись працівники інших структурних підрозділів ДБР з урахуванням їх професійних навиків, досвіду та кваліфікаційного рівня. Проте залучення до проведення службового розслідування безпосередніх керівників або підлеглих особи, стосовно якої призначено розслідування, а також інших осіб, що можуть бути зацікавленими у результатах такого розслідування, не допускається. Як фахівець, до проведення службового розслідування може залучатись будь-яка особа, яка володіє науковими, технічними та іншими спеціальними знаннями, для надання висновку, консультації, роз'яснення по суті предмета службового розслідування та, у разі потреби, має відповідну форму допуску до відомостей, що становлять державну таємницю. Інструкцією передбачено, що службове розслідування має бути завершене протягом одного місяця з дня його призначення. Однак у разі необхідності за вмотивованим поданням керівника Управління внутрішнього контролю ДБР зазначений строк може бути продовжено Директором ДБР, але не більше як на один місяць. Час тимчасової втрати працездатності особи, стосовно якої проводиться службове розслідування, її перебування на лікуванні, у відпустці, службовому відрядженні або відсутності з інших документально підтверджених причин до строку проведення службового розслідування не зараховується.

Проведення службового розслідування стосовно конкретного працівника ДБР певним чином зобов'язує до вчинення окремих дій і всіх інших працівників. Так кожен працівник ДБР відповідно до своїх повноважень зобов'язаний сприяти проведенню службового розслідування. Працівники ДБР зобов'язані надавати письмові пояснення по суті предмета службового розслідування та поставлених їм питань, документи чи матеріали, засвідчені належним чином. Забороняється втручання будь-яких осіб у перебіг службового розслідування з метою перешкоджання його об'єктивному та повному проведенню або впливу на остаточне рішення. У випадку виникнення подібних фактів, Управління внутрішнього контролю ДБР має повідомити про це Директора ДБР. У разі виявлення під час службового розслідування інших правопорушень, не пов'язаних з предметом розслідування, Управління внутрішнього контролю ДБР діє відповідно до чинного законодавства.

Інструкцією закріплено перелік прав і обов'язків Управління внутрішнього контролю ДБР (як суб'єкта який проводить службове розслідування) та прав працівника ДБР (суб'єкта стосовно якого проводиться службове розслідування). Враховуючи, що повноваження Управління внутрішнього контролю ДБР вже було проаналізовано (під час характеристики його правового статусу), то слід приділити увагу правам особи, щодо якої проводиться службове розслідування, зокрема серед них:

- знати підстави проведення службового розслідування;
- на ознайомлення зі своїми правами та обов'язками під час проведення службового розслідування;

– відмовитися давати будь-які пояснення щодо себе, членів своєї сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом;

– давати усні та письмові пояснення, подавати документи, які стосуються службового розслідування, вимагати опитування (додаткового опитування) осіб, які були присутні під час вчинення правопорушення або яким відомі обставини, що стосуються правопорушення;

– порушувати клопотання про витребування та додання нових документів, інших матеріальних носіїв інформації;

– висловлювати письмові зауваження та пропозиції щодо проведення службового розслідування, дій або бездіяльності осіб, які його проводять;

– за письмовим рапортом (клопотанням, заявою) ознайомлюватися з висновком службового розслідування після його затвердження в установленому порядку, а також з матеріалами, зібраними в процесі його проведення, та висловлювати письмові зауваження.

Завершальний етап службового розслідування характеризується оформленням результатів. За результатами службового розслідування складається окремий документ – висновок службового розслідування, який підписується особами, які його проводили, а затверджується керівником Управління внутрішнього контролю. Зазначений висновок має містити відомості про:

– осіб, які проводили службове розслідування, а також залучених фахівців;

– підстави для проведення службового розслідування, продовження його строку;

– факти і суть подій (обставини, час, місце, спосіб, наслідки тощо), які стали підставою для проведення службового розслідування, оцінка результатів службової діяльності такої особи;

– посада, прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, освіта, стаж державної служби чи служби на посаді особи начальницького складу (прирівняний до вказаного стаж служби), щодо якої проводиться службове розслідування, термін перебування на останній посаді в ДБР;

– положення законів чи інших нормативно-правових або розпорядчих актів, які було порушено;

– документи та обставини, які підтверджують чи спростовують зазначені факти і події, та можуть свідчити про наявність або відсутність у діяч працівника ДБР правопорушення або дисциплінарного проступку;

– наявність (відсутність) причинного зв'язку між дисциплінарним проступком (дією чи бездіяльністю), з приводу якого проводилося службове розслідування, та його наслідками;

– зауваження, заперечення і клопотання працівника ДБР, стосовно якого проводилося службове розслідування, обгрунтована інформація про їх відхилення чи задоволення;

– відомості про наслідки (їх тяжкість) дій або бездіяльності особи, які були підставою для проведення службового розслідування, розмір заподіяної матеріальної шкоди та вину особи;

– причини та умови, що призвели до подій, які були підставою для проведення службового розслідування;

– обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність особи, щодо якої вирішується питання про притягнення до відповідальності, та її службова характеристика;

– інші відомості, необхідні для прийняття рішення за результатом розгляду матеріалів службового розслідування.

Якщо за результатами службового розслідування інформацію, що стала підставою для його призначення, спростовано, або інформацію про вчинення особою дисциплінарного проступку не підтверджено, про це зазначається у висновку з посиланням на відповідні матеріали та документи. Висновок з матеріалами службового розслідування належать до службової інформації, доступ до якої обмежується згідно із чинним законодавством. За наявності у висновку службового розслідування інформації з обмеженим доступом, такому висновку надається відповідний гриф секретності або обмеження доступу. Висновок підписується особами, які проводили службове розслідування та подається на розгляд і затвердження керівнику Управління внутрішнього контролю ДБР разом з усіма матеріалами розслідування, у тому числі письмовими зауваженнями, запереченнями і клопотаннями особи, щодо якої воно проводилось. Знімати копії з висновку чи матеріалів службового розслідування до затвердження висновку у відповідному порядку, забороняється. Матеріали за результатами проведеного службового розслідування повинні містити такі відомості:

– опис матеріалів;

– інформаційну довідку з викладенням обставин щодо вчинення працівником дисциплінарного проступку;

– матеріали та висновки службового розслідування;

– характеристику особи, щодо якої проводилось службове розслідування, складену його безпосереднім керівником, та інші відомості, що характеризують працівника;

– відомості щодо наявності чи відсутності дисциплінарних стягнень;

– пояснення особи, щодо якої проводилось службове розслідування, з приводу обставин, які стали підставою для його проведення;

– пояснення безпосереднього керівника особи, щодо якої проводилось службове розслідування, з приводу обставин, які стали підставою для його проведення;

– пояснення інших осіб, яким відомі обставини, що стали підставою для проведення службового розслідування;

– належним чином завірені копії документів і матеріалів, що підтверджують та/або спростовують факт вчинення дисциплінарного проступку.

Після затвердження висновку Управління внутрішнього контролю ДБР у п'ятиденний строк передає до Дисциплінарної комісії ДБР усі зібрані матеріали. Це необхідно для вивчення матеріалів Дисциплінарною комісією і підготовки нею висновку щодо наявності чи відсутності у діяч працівника ДБР ознак дисциплінарного проступку.

Таким чином, враховуючи нормативні положення, порядок службового розслідування стосовно працівників ДБР охоплює наступні етапи: 1) встановлення підстав для проведення (покладається на Управління внутрішнього контролю ДБР); 2) прийняття рішення про проведення (покладається на Директора ДБР, оформлюється наказом); 3) відсторонення особи, щодо якої проводиться службове розслідування від виконання посадових чи службових обов'язків (за потреби); 4) безпосередньо проведення службового розслідування (всестороннє дослідження предмету розслідування); 5) оформлення результатів службового розслідування і передавання їх до Дисциплінарної комісії ДБР.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Інструкції про порядок проведення службових розслідувань стосовно працівників Державного бюро розслідувань : Наказ ДБР від 14.01.2020 р. № 9. URL: <https://dbr.gov.ua/sites/default/files/2020-02/DOC.PDF>.

2. Зміни, що вносяться до Інструкції про порядок проведення службових розслідувань стосовно працівників Державного бюро розслідувань: Наказ ДБР від 10.11.2020 р. № 685. URL: <https://dbr.gov.ua/assets/files/2020-00/npa/pro-vnesennya-zmin-do-instrukcii-pro-poryadok-provedennya-sluzhbovuh-rozsliduvan-stosovno-pracivnikiv-derzhavnogo-byuro-rozsliduvan.PDF>.

3. Порядок організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 № 939 (документ має гриф обмеження доступу). URL: <https://ssu.gov.ua/nrb-akty-kabinetu-ministriv>.

4. Типова інструкція про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 р. № 736. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/736-2016-p#Text>.

5. Службове розслідування. Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2003. Т. 5 : П — С. 736 с. URL: https://leksika.com.ua/14841110/legal/sluzhbove_rozsliduvannya.

6. Про внесення змін до Інструкції про порядок проведення службових розслідувань стосовно працівників Державного бюро розслідувань: Наказ ДБР від 16.02.2021 р. № 109. URL: <https://dbr.gov.ua/assets/files/documents/nakaz.pdf>.